

Để Lumbini trở thành điểm đến tâm linh đích thực

ISSN: 2734-9195 15:30 26/03/2026

Nơi đây xứng đáng trở thành không gian để chúng ta dừng lại lâu hơn, chiêm nghiệm sâu hơn và kết nối bền vững hơn, thay vì chỉ là một điểm ghé qua trong hành trình vội vã.

Trong nhiều thập niên, Nepal đã vô tình nuôi dưỡng một nghịch lý ngay tại nơi **đức Phật đản sinh**. Lumbini được quảng bá như một điểm đến tâm linh tối thượng, nhưng mô hình du lịch tại đây lại mong manh như một đám mây thoáng qua.

Thực tế đáng suy ngẫm, khi du khách quốc tế dành trung bình 12 ngày để khám phá Nepal, thì họ chỉ dành chưa đầy 30 phút cho Lumbini.

Kiểu du lịch “đến rồi đi ngay” đang định hình di sản thế giới UNESCO này không chỉ là một sự lãng phí cơ hội kinh tế, mà còn phản ánh một hạn chế mang tính hệ thống trong tầm nhìn phát triển.

(Ảnh: Internet)

Quyết định gần đây của Ngân hàng Thế giới phê duyệt khoản vay 85 triệu USD cho Dự án Phát triển Khu vực Đại Lumbini (GLADP) diễn ra trong bối cảnh trì trệ kéo dài. Ở bề mặt, đây là một tín hiệu tích cực. Tuy nhiên, nếu nhìn vào lịch sử triển khai các “siêu dự án” tại Nepal, sự lạc quan cần được cân bằng bằng cái nhìn thực tế.

Nepal từng chứng kiến không ít quy hoạch đầy tham vọng và các “dự án tự hào” tiêu tốn hàng tỷ USD nhưng chỉ mang lại kết quả khiêm tốn.

Vì vậy, câu hỏi đặt ra không phải là có tiền hay không, mà là tiền sẽ được sử dụng như thế nào và có tạo ra thay đổi thực chất hay không.

Hạ tầng có, nhưng thiếu “lý do để ở lại”

Câu chuyện của Lumbini từ lâu vận hành theo logic quen thuộc: “cứ xây dựng, rồi du khách sẽ đến”. Nhưng thực tế là họ đến... rồi rời đi chỉ trong nửa giờ.

Hàng tỷ USD đã được đầu tư vào khu vực này, với nhiều khách sạn tiêu chuẩn cao. Tuy nhiên, biểu tượng lớn nhất của làn sóng đầu tư - Sân bay quốc tế Gautam Buddha lại trở thành minh chứng cho sự lệch pha trong ưu tiên phát triển.

Kể từ khi khánh thành năm 2022, sân bay này chưa thể thu hút dòng khách hành hương quốc tế có mức chi tiêu cao, mà chủ yếu phục vụ như điểm trung chuyển cho lao động Nepal.

(Ảnh: Internet)

Dữ liệu kinh tế càng làm rõ vấn đề: du lịch hành hương tại Lumbini có sản lượng lớn nhưng giá trị thấp. Trung bình mỗi du khách chỉ chi khoảng 15 USD/ngày, và cần tới 23 lượt khách mới tạo ra được một việc làm. Điều này cho thấy một mô hình phát triển thiếu bền vững và chưa khai thác được chiều sâu của giá trị tâm linh.

Kế hoạch mới hướng đến việc phát triển “Hành lang Phật giáo Đại Lumbini”, kết nối Lumbini với Ramgram, Tilaurakot (cố đô Kapilavastu) và Devdaha. Đây là một bước đi đúng hướng, khi chuyển từ điểm đến đơn lẻ sang một hệ sinh thái văn hóa - khảo cổ liên kết.

Trong đó:

- + 66 triệu USD dành cho hạ tầng thích ứng biến đổi khí hậu.
- + 15 triệu USD dành cho quy hoạch điểm đến và hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ, đặc biệt là doanh nghiệp do phụ nữ làm chủ.

Cách tiếp cận này cho thấy sự toàn diện hơn so với những nỗ lực trước đây, như chiến dịch “Visit Lumbini Year 2012” từng không đạt kỳ vọng.

Thách thức không chỉ nằm ở nguồn lực

Dù vậy, tiền không thể tự thân tạo ra sự hồi sinh du lịch. Nepal hiện xếp thứ 105/140 nền kinh tế theo Chỉ số Năng lực cạnh tranh Du lịch của Diễn đàn Kinh tế Thế giới, thấp hơn nhiều so với các quốc gia trong khu vực.

(Ảnh: Internet)

Những vấn đề mang tính cấu trúc vẫn còn đó:

- + Đầu tư thiếu đồng bộ
- + Phối hợp liên ngành yếu
- + **Niềm tin** của khu vực tư nhân chưa cao.

Việc vận hành hiệu quả sân bay Bhairahawa cần được đặt trong một chiến lược lớn hơn, thay vì chỉ dừng ở việc tăng chuyến bay.

Mục tiêu cốt lõi không chỉ là thu hút thêm du khách, mà là thay đổi bản chất trải nghiệm: từ “điểm check-list 30 phút” thành một hành trình lưu trú, chiêm nghiệm và kết nối.

Điều này đòi hỏi: Chuyển từ số lượng sang chất lượng du khách. Thu hút nhóm khách có giá trị cao, quan tâm chiều sâu tâm linh. Xây dựng liên kết thị trường để mang lại lợi ích thực sự cho hơn 312.000 cư dân khu vực Đại Lumbini.

Sự hỗ trợ từ Ngân hàng Thế giới là cần thiết, nhưng điều quan trọng hơn là bài học từ những thất bại trước đó. Phát triển Lumbini không thể chỉ dừng ở “gạch và vữa”, mà phải là một chiến lược cân bằng giữa bảo tồn và phát huy.

Lumbini không chỉ là một địa danh. Đó là nơi ánh sáng của trí tuệ và từ bi lần đầu xuất hiện trên thế gian.

Vì vậy, nơi đây xứng đáng trở thành không gian để chúng ta dừng lại lâu hơn, chiêm nghiệm sâu hơn và kết nối bền vững hơn, thay vì chỉ là một điểm ghé qua trong hành trình vội vã.

Theo: kathmandupost.com

Chuyển ngữ và biên tập: **Hoa Mạn**